Prof. dr hab. Lidia Wądołowska
Katedra Żywienia Człowieka
Wydział Nauki o Żywności
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski
10-718 Olsztyn, ul. Słoneczna 45F, tel. (89) 523 43 53

Pani
Prof. dr hab. Małgorzata Darewicz
Dziekan
Wydziału Nauki o Żywności
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Opinia promotora o cyklu publikacji
pt. *„Wzory żywienia i stylu życia oraz ich związek z występowaniem metabolicznych czynników ryzyka chorób dietozależnych u młodych mężczyzn"*
stanowiącym podstawę do ubiegania się przez mgr Martę Lonnie
o nadanie stopnia doktora

Podstawę do ubiegania się o nadanie stopnia doktora stanowi cykl trzech publikacji w prestiżowych czasopismach o zasięgu międzynarodowym znajdujących się w wykazie MEiN, o sumarycznej liczbie punktów 420 i sumarycznym IF=16,63; suma cytowań: 5.

We wszystkich pracach Doktorantka jest pierwszym autorem i autorem korespondencyjnym oraz miała kluczowy udział w opracowaniu koncepcji badań, kolekcji danych, ich opracowaniu i interpretacji oraz przygotowaniu manuskryptów do druku:

[P1] **Lonnie M*.**, Wadolowska L. *Empirically derived dietary-lifestyle patterns and cardiometabolic health in young men: a review*. Proceedings of the Nutrition Society 2020, 79(3):324-330. doi:10.1017/S002966512000693X. 140 pkt.; IF= 6.297, liczba cytowań: 2, udział Kandydatki: 90%

[P2] **Lonnie M*.**, Wadolowska L., Bandurska-Stankiewicz E. *Dietary-Lifestyle Patterns Associated with Adiposity and Metabolic Abnormalities in Adult Men under 40 Years Old: A Cross-Sectional Study (MeDiSH Project)*. Nutrients 2020, 12(3):751. doi:10.3390/nu12030751. 140 pkt.; IF=5.719, liczba cytowań: 3, udział Kandydatki: 70%

[P3] **Lonnie M*.**, Wądołowska L., Morze J., Bandurska-Stankiewicz E. *Associations of Dietary-Lifestyle Patterns with Obesity and Metabolic Health: Two-Year Changes in MeDiSH® Study Cohort*. International Journal of Environmental Research and Public Health 2022, 19(20), 13647. https://doi.org/10.3390/ijerph192013647. 140 pkt.; IF=4.614, liczba cytowań: 0, udział Kandydatki: 75%

*autor korespondencyjny

Przedstawiony cykl publikacji został sfinansowany ze środków własnych Katedry Żywienia Człowieka oraz tematu badawczego realizowanego w ramach działalności statutowej na prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich Wydziału Nauki o Żywności UWM, a także był dofinansowany ze środków projektu finansowanego w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod

nazwą "Regionalna Inicjatywa Doskonałości" w latach 2019-2023 (nr projektu 010/RID/2018/19, kwota finansowania 12.000.000 złotych).

W pracy P1 przedstawiono wszechstronny przegląd literatury przedmiotu dotyczącej wzorów żywienia i stylu życia w kontekście występowania zaburzeń metabolicznych oraz chorób serca i naczyń, wskazując obszary wymagające dalszego poznania. W dwóch kolejnych pracach P2 i P3 opisano wyniki badań własnych dotyczących związku między wzorami żywienia i stylu życia, które zidentyfikowano u mężczyzn w wieku 19-40 lat, a występowaniem zaburzeń metabolicznych. Szczególne znaczenie ma praca P3, ponieważ dostarcza unikatowej wiedzy i wskazuje możliwości poprawy zdrowia mężczyzn poprzez modyfikację sposobu żywienia i stylu życia, która jest możliwa do osiągnięcia w realnym życiu. Wykazano w niej, że po 2 latach u młodych u mężczyzn o początkowo niezdrowym wzorze żywienia i stylu życia, nawet mała redukcja niezdrowych zachowań żywieniowych powodowała poprawę ich zdrowia metabolicznego – ten wynik ma charakter uniwersalny i może być szeroko wykorzystany także w innych krajach europejskich podczas kreowania programów profilaktyki żywieniowo-zdrowotnej.

Podjęty wątek badawczy dotyczy niezwykle ważnych aspektów zdrowia publicznego o wymiarze indywidualnym i ogólnospołecznym, ponieważ zaburzenia metaboliczne towarzyszące chorobom serca i naczyń są powszechnie występującym problemem, szczególnie wśród mężczyzn i główną przyczyną przedwczesnych zgonów. Rola żywienia w rozwoju zaburzeń metabolicznych jest niekwestionowana, ale wiedza w tym zakresie jest nadal niepełna, ponieważ badania żywieniowe są trudne z uwagi złożony charakter diety i matrycy żywności oraz udział wielu innych czynników ryzyka w rozwoju tych zaburzeń. Podjęcie tego wątku badawczego uważam za głęboko uzasadnione.

Doktorantka zrealizowała badania w dwóch etapach według różnych schematów badawczych – typu przekrojowego (I etap) u 358 mężczyzn w wieku 19–40 lat i typu kohortowego (II etap, po 2 latach od I etapu) u 95 mężczyzn, którzy brali udział w I etapie badań. Sposób zaprojektowania badań i ich realizacji dowodzą dojrzałości naukowej Kandydatki oraz bardzo dobrej znajomości warsztatu badawczego z obszaru nauk żywieniowych. Wyniki opracowała dobrze dobranymi metodami statystycznymi, korzystając m.in. z analizy głównych składowych (PCA) i analizy regresji logistycznej, wykazując się wyjątkowymi umiejętnościami w zakresie opracowania danych żywieniowych oraz ich właściwego interpretowania.

Cykl publikacji jest oryginalnym osiągnięciem naukowym, opracowanym przez Doktorantkę samodzielnie, dokumentuje Jej wysokie umiejętności naukowe i stanowi istotny wkład do światowych badań z zakresu nauki o żywieniu człowieka mieszczących się w dyscyplinie technologia żywności i żywienia, zawiera aspekty utylitarne, o dużym znaczeniu dla zdrowia publicznego i spełnia wymagania w postępowaniu o nadanie stopnia doktora.

Wnioskuję o dopuszczenie Pani mgr Marty Lonnie do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Olsztyn, 29.05.2023